

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Año V.—TARRAGONA, 26 Agost de 1917.—Núm. 171.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Rambla de Sant Joan, 50, baixos
TELEFON, 255

Els treballs se publiquen baix la
responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Trimestre ..... 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

ESPEREM

L'horà baixa de la tarda, convida a esperar. Les últimes llusors del crepuscle que's van fonent darrera les montanyes, no son prou potentes per a distingir amb precisió els objectes que'ns envolten. Les ombres extenen llur mantell per la terra... Esperem i meditem mentres arriba'l nou dia i remonta altra vegada'l sol amb llurs raigs esplendents i liberadors.

Que surtin dels caus les aus nocturnes. Que omplin l'espai les veus estridentes dels xups i traïdora. ment s'acostin a abeurar-se en les llanties isolodes on encara hi espurneja la flama de l'ideal. L'imperi de les foscsors s'acabarà un'hora o altra. I mentres tant, cal esperar i meditar portant a l'ànima'ls records de la jornada.

La consciencia neta, l'esperit serè i l'honradesa immaculada, son les millors companyes. No estem, sols, afortunadament, en aquestes hores ombrioles de quietuts forçades. Parlem-nos a cau d'orella, preparant els parlaments de demà i les accions fecundes, que anyoren les claretats del dia i'ls aires purs que han de fondre les boires.

Esperem i meditem. I tinguem llàstima d'aquells pobres qui senten els remordiments d'una vida enllostada pel crim, i aprofiten les negrors de l'opressió per a acusar, per a delatar, com cercant una mena de venjança contra'l despreci que la societat ha llançat damunt d'ells quan per males arts han lograt sostràures a l'acció de la Justícia.

Darrera de la creu no hi ha'l dimoni. Aquest, esperit apassionat a la fi, s'amaga tot comprnent l'imensitat del sacrifici de morir per una causa justa. I quedaren davant i darrera la creu les bestioles inmondes alimentant-se de les impureses de la terra i de les despulles de la mort.

Esperem i meditem encara.

La detenció den Marcelí Domingo

DEL nostre estimat confrare *El Mercantil Valenciano* copiém lo que va mes avall i que fa referencia a la detenció del nostre volgut amic, el Diputat per Tortosa En Marcelí Domingo; i ho fem tal com en el mentat confrare aparagué puix que no pot demanar-se més justesa i precisió en el tractat de aital escabrós assumpte.

«Según dijo anoche *La Correspondencia*, Dato manifestó ayer a los periodistas que le había telegrafiado el presidente del Congreso, Sr. Villanueva, acerca de la detención del diputado Marcelino Domingo.

»El jefe del gobierno le ha contestado que la detención se había llevado a cabo con arreglo al artículo 47 de la Constitución, que excusa el trámite previo estando cerradas las Cortes.

»Hasta aquí la noticia telegrafada ayer desde Madrid a *La Correspondencia*.

»El artículo 47, al que alude Dato, dice así:

«Artículo 47. Los senadores no podrán ser procesados ni arrestados sin previa resolución del Senado, sino cuando sean hallados «infraganti», o cuando no esté reunido el Senado; pero en todo caso se dará cuenta a este Cuerpo lo más pronto posible para que determine lo que corresponda. Tampoco podrán los diputados ser procesados ni arrestados durante las sesiones sin permiso del Congreso, a no ser hallados «infraganti»; pero en este caso y en el de ser procesados o arrestados cuando estuvieren

cerradas las Cortes, se dará cuenta lo más pronto posible al Congreso para su conocimiento y resolución. El Tribunal Supremo conocerá de las causas criminales contra los senadores y diputados, en los casos y en la forma que determine la ley.»

»Según los informes oficiales facilitados en el Ministerio de la Gobernación por el propio Sánchez Guerra, informes que nosotros hemos publicado estos últimos días en la sección telegráfica, cuando fué detenido Marcelino Domingo por la policía «estaba escondido en una casa».

TOT VIVINT

Se pot escriure?

VERDADERAMENT que tot aixó no pot pas continuar, puix que ni fueses se poden escriure, cosa que tu, amable llegidor, degüeres notar en nostre crònica anterior que, baix el subttítol de «St. visca la censura», publicàrem i en la qual el «censor» també se hi deixà veure, malgrat el nostre requeriment que féiem al acabament.

Ja sabem que nostres llegidors allò se ho prengüeren a xacota i que al veure un bon tros en blanc es cregüeren que allí, en el original, se hi devia estampar alguna cosa pecaminosa per a la vida de la terra hispànica i que per aixó el senyor «censor» hi passà el llapis vermell; no és vritat que's feren aquesta suposició? Doncs, st, encertàren.

Més no's creguin que lo que allí s'hi escrigué no puga pas dir se, doncs que allò era sencillament una ignocentada, en toda la extensió de la paraula. Era no gens més que la repetició d'aixó que constantment diem en públic, uns i altres, de que convé renovar, de que hi han coses velles que és necessari fer-les desaparèixer, etc., etc.

La ra preguntem nosaltres: es que a Espanya no li convé renovar—què direm que puga dir-se?—les cases aon vivim, que ja no se aguanten? I coses velles que forçosament han de desapareixe un dia o altra, no n'hi han a dolls? Doncs, heu's aquí tot lo que allí s'hi deia i, lo qu'és més encara, no s'hi anomenava per a res a Espanya. Aquí de lo impossible per a escriure, no clarament, overtament, sense eufemismes de cap mena, ni tan sisquera amb alusions, doncs que'l «censor» no ho volgué pas allavors i no sabem el d'avui si ho permeterà, encare que pensem que sí, basantnos en lo mateix de l'altra vegada, çò és, de que si hi hà alguna senyal de la «censura» el públic hi llegirà molt mes de lo que positivament se hi diu i en canvi se pot molt bé comprovar que ja no hi cap major ignocencia de expressió.

Si no ho creieu aixís, si volèu pretendre llegir-hi altres frases i conceptes no expressats an aquí, amics llegidors, espereu-vos, doncs, que ja arribarà dia que podrà parlar-se d'altre modo i... aleshores ja ens veurem, ja ens parlarem, ja discutirem com «il faut», posant els punts damunt les iis...

Paciencia per avui, que no pot recomanar-se res; ve't-aquí tot.

PERE DE COSE.

N. B.—No cal dir que aixó de la paciencia és molt elàstic i per tant, lo mateix se pot arribar a la cara de algú que

hagi comés algún (?) sacrílegi o alguna xaconada,—que és igual,—per a que'n hagi esment i no dongui altra volta ocasió de fer-se parlar com també paciencia se necessita per a poguer empassar-se el llegir que un diputat cunero se hagi interessat o preocupat de la detenció de un altre company seu de tendencia política overtament oposada a la seva. Vols dir, tu amable llegidor que no va ésser al revés!

Ja ho sabrem, ja.

De tot aixó que ha passat

COM está, senyor Pepet?
—Ja ho pot veure, senyor Ferrán.
—Ja ho veig, ja.
—Sembla que torném a n'aquells temps.
—I tal, i tal.
—¿I qué li sembla a vosté de tot aixó?
—Qué vol qu'em sembli? Qué tenia raó la vella que no es volia morir mai?
—Lo mateix li dic.
—La veritat és que ben mirat era un espectacle bastant bonic; tot tancat, tot en silenci. Jo, de moment me vaig creure que havia arribat la Setmana Santa; aquell silenci, aquella quietut, aquella pau...
—Ai, no par-li de pau que ja deu haver llegit que tot Europa está en guerra.
—Bé, a Europa sí, pero nosaltres, no.
—Vosté que sap més geografía que jo, digui ¿que no hi som a Europa nosaltres?
—Sí, home, sí; ¿que no sab que finses som europeus?
—Ja veurá, com que no faig de polític...
—Ai, no par-li de política tampoc, que está privat.
—¿De qué vol que li par-li, doncs?
—Home, parlim de lo que vulgui menys d'aixó que está privat parlar-ne.
—Parlem de Sant Magí, doncs.
—No senyor, tampoc; no comprén que enguany no s'ha fet ni processó sisquera per por de tot aixó?
—¿Qué em diu ara?
—Lo que sent.
—Jo volia anar-m'en a Vallfogona, pero així que arribo a la estació...
—No, no par-li de trens tampoc, que no ho volen.
—Carai, si que ho fan fort.
—I tan fort.
—Bé, doncs yeliaquí que surto de casa per a anar a pendre café i em trovo...
—Per l'amor de Deu, senyor Ferrán: no digui res dels cafés, sino tindrà un disgust.
—¿Sab qu'em té espantat? Digui que no podrém tenir una conversa.
—Tant com tenir una conversa, sí, pero vagi amb peus de plom.
—Dilluns, m'en anaba a casa la Ciutat, que és el dia de sessió, i em trovo que no vaig poguer entrar-hi.
—¿Per qué?
—Per que estaben agotades totes les entrades?
—¿Qué diu ara? ¿Que fan pagar?
—No, senyor, pero com no més hi deixan entrar els qui caben als bancs, aquets estaban ja ocupats per uns altres que van ser mes matiners que jo...
—¿I no ha pogut sapiguer que van tractar a l'Ajuntament?
—Sí, senyor; de primer van felicitar al Govern per tot aixó que ha passat.
—Tot aixó, tot aixó; ¿i com s'anomena tot aixó?
—Oh, no té nom; s'en diu no més que «tot aixó».

—Després van aprovar unes quantes coses que tenien d'aprovar se, i res més.

—Caram, si que debía ser una sessió «històrica».

—Miri; m'han dit que finses ho van apuntar en un llibre.

—Ja ho llegirem, doncs.

—No, senyor. Aquestes coses no's publiquen.

—¿Per què?

—¿Què sab un hom! Potser perque ara va car el paper.

—¿Què no ha llegit el *decano*?

—Sí, senyor, i cregui-m que vaig saborejar-ho. ¡I encara hi ha gent que diu que no tenim periodistes!

—I allò altre de *La Cruz*, firmat per un tal von V.?

—Oooh!! Quin article! ¡Que en deu valdre de pessetes aquell article!

—No ho cregui, està escrit *gratie et amores*.

—¿Vol dir que era en llatí?

—No, senyor; vull dir que estava escrit amb tota la gracia i amb tot l'amor com li corresponia a una persona piadosa.

—¿Quines lumbreres, eh?

—¿Vol dir que no s'en diu lluminaries?

—Ja verà, jo no hi estic gaire fort amb això de la geografia.

—Deu volguer dir gramàtica.

—Tant se val.

—I digui, digui: ¿què li sembla del temps?

—De quin temps?

—Del que fa ara, de la calor.

—Oh, en torna a fer molta; però tinc entès que ara la volen tancar.

—¿Què diu ara?

—Sí, senyor; no veu que la calor es cosa del temps i en aquestos temps tot se tanca. Ja veurà com en arribant a mig Setembre no en farà tanta!

—Trovo que està molt de broma.

—I tal; com les coses van tan bé.

—Tan si s'ho creu com no s'ho creu, li puc assegurar que aviat tindrem...

—No prengui mal.

—No tingui por; doncs, com li deia, aviat tindrem...

—Em fa por, senyor Ferrán.

—Estigui tranquil; li volia dir que aviat tindrem d'anar a votar.

—Ai, quin pes m'ha tret de damunt!

—Si, senyor, s'acostan les eleccions municipals i serà qüestió de preparar-se.

—¿No li sembla que les eleccions que vindran es faràn en virtut de tot això que passa?

—No ho cregui; el nostre poble es molt bò, massa bò, i ja sab lo que diu l'adagi: massa bò vol dir tonto.

—Així vostè creu que tornaran a guanyar els argenters?

—Els argenters? No entenc...

—Sí, home; la gent de l'argent, com diuen els francesos.

—Però les esquerres...

—Deixis d'esquerres ni dretes; el nostre poble sempre va amb el qui paguen i peguen.

—Doncs, no es parla de renovació ara?

—Molt, sí, senyor; però jo crec que ans de renovar s'hauria d'espurgar. Una vegada feta la espurgada, vinguin els adobs...

—Trovo que hi està fort vostè amb això de la agricultura...

—Veurà, com sota del pis de casa hi ha un jardí...

—Ja!

—No pensa aixó mateix vostè, senyor Pepet?

—Si poguessi-m parlar amb més «desenvolupamiento» ¿entén?

—Ja li diria la meva, però ¿qui s'atraveix a obrir boca ara cóm ara?

—Miri, miri allà al cap d'avall de la Rambla quanta gent. ¿No sent una música hi tot?

—Me sembla que és el piano de cà'l Nin.

—No senyor, no; és música de vent.

—¿Qué deu ser?

—Es tot aixó que passa.

—¿Desfém-ho senyor Pepet?

—Per mi desfet, senyor Ferrán.

—Pássi-ho bé; salut i...

—No; no ho acabi de dir. Jo ho diré, jo; salut i tot alló que vosté sab. ¿Entesos?

—Entesos.

GLOSES

XII

Per a l'Excm. D. Antolí López Peláez

EL nombre de *La Veu de Tarragona* del 30 de Novembre de l'any 1913, era casi tot dedicat a les llahors i alabances de nostre, allavors, recient Arquebisbe D. Antolí López Peláez. En un article intitolat «Ideal», deia: «una de les poques vegades que l'Ideal esdevé realitat, es aquesta realitat hermosa del nou Arquebisbe... «el Dr. López defensarà sempre les reformes verament regionalistes... «es l'Ideal esdevingut realitat hermosa». I nostre confrare deia aixó perque el mateix Arquebisbe havia promés que ho faria; havia dit qu'era catalá d'ànima i Regionalista de còs i ànima.

Aixó esdevingué certesa aleshores. Ell vingué a Tarragona i al cap de pocs dies ja dirigia la paraula, ben democràticament als petits escolanets de la Catedral... *en catalá*. Poc després creába una cátedra de *catalá* en nostra Universitat Pontificia. Poc abans era éll l'únic Prelat a Espanya (i éll se'n feia gran honor) que defensés en el Senat la Mancomunitat de Catalunya.

Tot aixó ho fá recordar el diari *catòlic* que surt aquí a Tarragona, que's diu *La Cruz* i que's distingeix per esser, segurament, l'únic a Catalunya que fa campanya a favor del enemics d'aquesta i indirectament, dels enemics d'Espanya,

Aquest número ha sigut passat per la censura militar.

Diém que ho fa recordar dit diari mal anomenat *catòlic* perque cóom pod esser que un Cavaller com l'Excm. D. Antolí López Peláez qui al Senat defensá la Mancomunitat Catalana, qui es Catalá i Nacionalista d'ànima, qui parla i fomenta nostra tant adorada parla, permeti que un diari, l'únic que està o deuria estar íntimament en unió amb éll, car es o deu esser Catòlic abans que res més, fassi campanya anti-Catalana, anti-Nacionalista o anti-Regionalista; es a dir, vagi contra çó en qué éll creu?

I si es que ja ha mudat de pensar i d'aquell Excm. D. Antolí López Peláez, Cavaller Catalá d'ànima, Regionalista o Nacionalista de còs i ànima, ja no'n queda res, perqué permet l'*Arquebisbe*, el *Cristià*, *Catòlic*, l'*Home* honradament polític, perqué permet, diém, qu'el ja mentat diari fassi la campanya ja dita en la forma que mentem i que tot-hom deu haver vist *inclús éll mateix*: un campanya que l'Home honradament polític no deu tolerar,

Billets de la Loteria Nacional, género espanyol per a exportació.

Ja ho sabem que en l'enterro de nostre jamai prou plorat Patriarca En Prat de la Riba, éll va presidir el dol i va dir una oració fúnebre en catalá, més... perqué tolera tot aixó, aquí, de qué hem parlat?

¿Es que ja s'ha emportat el vent tots aquells amors per a nosaltres, de que'ns parlá; tots aquells óptims proposits?

Volguém creurer que no i esperém alguna resolució ferma i positiva.

AL renuar RENOVACIÓ la seva vida, i invitats qu'havem sigut a col·laborar-hi, volem retre, ans de parlar d'altres qüestions, l'homenatge de la nostre veneració i del nostre respecte an aquell preclar i catalaníssim ciutadà, el Doctor En Domenec Martí i Juliá, de pocs dies mort:

No anem a fer-li una necrologia, doncs tampoc la sabríem fer; tan solsament doldrens de la seva pèrdua que per a Catalunya ho és immensa i difícil sinó impossible de remeiar. El Dr. Martí i Juliá era, per damunt de ses qualitats intel·lectuals, un home bò a tot ser-ho, un cas raríssim entre'ls moderns lluitadors. Els seus grans amors eran Catalunya i els pobres. Potser l'oblidin els seus més íntims en les lluites per la noble causa catalana, però Catalunya i els seus pobres el beneiran a tota hora per honorat, per auster, per digne i per íntegre.

Una pau eterna li desitjem i en esperit rebí una branca de lloret i una altre d'oliva del nostre camp de la fantasia, però conreuades en el clòs dels nostres amors.

En plena anormalitat, en mig de lo que aparenta normal, no tenim altre remei que parlar de tot menys d'alló que queda privat parlar-ne; i com és sempre lo privat lo que més se desitja, segons un vell aforisme, hens'aquí que no podem parlar de lo que en tenim no ja ganas, sinó veritable fam i tot.

No podem parlar de coses de l'exèrcit, ni de vagues, ni sisquera comentar la guerra, que son els tres plats forts del dia. I com no podem parlar nosaltres, deixarem que parlin *ells* avui per avui, doncs aquesta vegada *ells* han parlat d'una manera que, la veritat, enamora i convida a dir-los-hi que si van seguint aixis serà cosa de deixar-los tot el camp i nosaltres retirar-nos per passats de moda. Consti que no els hi fem el reclam, però les paraules son ara eloqüents, encara que no creiem en la realització d'aquestes, i no hi creiem, perque ens sembla conèixer ja prou els vicis i les corrupteles de que's valen els desacreditats polítics centralistes per a que no arribin a nosaltres els vents de renovació que arrèn del mon passen.

Vegis com parla un senyor Alba, ex-ministre de l'Estat espanyol i gran senyor de Valladolid i també gran anticatalà, si no li ha passat la fobia:

«Todos los españoles tienen el convencimiento de que la actual organización del Estado nos llevó al desastre de 1898 y nos llevaria a desdichas parecidas si la fatalidad no visitara en estas circunstancias.»

Potser no siguin tots els espanyols, senyor Alba, però si tots els catalans que no s'en donen vergonya de dir-s'ho i d'esser-ne; però ¡si aixó fa la ratlla de 203 anys que ho ve dient Catalunya!, doncs avans del 98, o sigui del 1714 finses avui, passant per les naturals fluctuacions polítiques dels temps, Catalunya va preveure el 98 i tot çó altre qu'arriba.

«El Parlamento inglés juzgó la expedición a los Dardanelos; aquí no se han rendido todavía las cuentas de la campaña de Marruecos y de la pérdida de Cuba.»

Té tota la raó aquest senyor, però ¡què no s'en recorda que tot just fa un mes qu'ell feia de ministre d'Hisenda i per tant era de la colla! I doncs! Per què no deia llavors tot aixó?

«Desearia ver en España un sistema de gobierno verdaderamente parlamentario y constitucional, limpio de máculas y sin culto al fetichismo, con Cortes abiertas, sin suspensión de garantías a la menor dificultad.»

Nosaltres... passant de mala gana per allà aont no voldríem passar, també ens plauria un sistema de govern veritablement parlamentari però ¿aont son els homes? ¿A allà? Nosaltres creiem que son a aquí. ¿Cóm ens podem entendre?

«Precisa la cooperación del estado llano del partido para resolver sobre su organización, pues ya

(*) Aquest article de nostre volgut col·laborador fou rebut uns dies després de la sensible mort de nostre gran Martí i Juliá, dintre'l període de suspensió temporal de RENOVACIÓ per quins motius no pogué esser publicat. Avui ho fem amb gust, entre altres motius, per que és un treball que no ha perdut la seva actualitat.—N. de R.

no pueden gobernar exclusivamente los partidos, sino las coaliciones.

» Así ocurre en Italia y Francia y otros países. » Deben ir al Gobierno hasta los socialistas. »

« Debe participar en el Gobierno la España técnica. Cada día debe hacerse la política en la plaza pública. »

Tòquila, senyor Alba; vostè és dels nostres, encara que sigui de Valladolid, però ¡ai! que si vostè demà governa no s'en recordarà més, i potser no per culpa seva, sino perquè els seus famolencs el vindran a assetjar demanant-li que continui-hi la farsa política, i vostè no tindrà prou caràcter ni serà prou decidit per a rompre les cadenes d'aquesta política

Emigrants, género espanyol per a exportació.

Si fós capàs de fer lo que ha dit, pensi que tot un poble el mira: el nostre; i el nostre poble no és mai hipòcrita ni nega la justícia.

Un altre revifalla de sanitat arriba de la banda d'ells, no dels nostres. Els de la Joventut lliberal madrilenya; amb motiu del plet de la quefatura del partit han escrit, entre altres sucoses coses, les següents, que son dignes de retenir-se per quan sigui l'hora de fer-les recordar als mateixos que ara les han suscrites:

« En estos momentos de crítica situación para España, en que con honda pesadumbre vemos desmoronarse el partido a que pertenecemos, esta juventud no puede permanecer en silencio y alza su voz modesta, pero pujante, y en todo caso exenta de culpa, para protestar enérgicamente de la situación interna creada al partido, verdadero caos en que fluctúan personalismos e intrigas, cuando en estos momentos de amarga crisis e incoherencia política, no es el fracaso de un jefe lo que existe, aunque se intente presentar un fúnebre cortejo para salvar vanas apariencias, sino que, en el fondo, lo que hay es el fracaso de todo un sistema de la vieja política que en el tinglado de la farsa se movió agitado por el favoritismo personal, por la ambición, por el caciquismo, por la negación absoluta de la soberanía popular y de la voluntad de la nación. »

En realitat, tal com diuen aquests joves, tot ha sigut el tinglado de la farsa, el favoritisme, l'ambició, el caciquisme i el pap plè, hi afegirem nosaltres, per a dir-hi quelcom també.

Un altre trocet gens desaproveitable:

« Nosotros, que seguimos confiados en esos ideales de regeneración, ateniéndonos al momento actual, a la situación presente, creemos y con arreglo a nuestra convicción declaramos lealmente que nadie menos autorizados que los ex ministros liberales, coparticipes en el fracaso y muchos de ellos beneficiados por el favoritismo personal en sus deudos y familiares, para ser los llamados a imponer jefaturas »

No sabem en quina regeneració creuen aquets joves, però si és la del revés de la medalla de tot això que ara condemnen amb tanta raó com justícia, no deixaria de ser digna i mereixedora dels nostres aplaudiments.

Sols així, entre ells i nosaltres, hi podria haver una possible compenetració, però no és fàcil que aquesta arribi, doncs entre ells i nosaltres hi ha un poble entremig, que és Catalunya, i nosaltres l'estimem massa, potser perquè ells no han après encara a estimar-la gens. I entre les seves paraules i les nostres afectivitats ens quedem amb les últimes.

CARLES DE VIANA.

Una idea i un prèc

MOMENTS crítics i de gravetat son els presents per a la nació nostra. Un mal estar intern ens devora i ens fa del tot impossible la vida, sens que'ls nostres governants es preocupin o tinguin prou cap, per trovar prompte solució a tan gran problema.

Una forta tempesta acaba de desencadenar-se

Fábregas i Recasens

Banquers

Valors :: Cupons :: Borsa :: Canvi :: Giros
Rambla dels Estudis, 4 :: Barcelona

moltes han sigut les víctimes per una part i altra. Els elements que no varen voler-la evitar, posant en el seu temps remei, es preocupen avui, d'encapselar subscripcions per les víctimes, sen moltes les entitats que han respost i en gran nombre les pessetes recullides.

Més, son per les famílies totes de les víctimes les tals pessetes? No; son per unes tan sols; per les que socombiren complint amb el seu deure. Lloable es la idea: amb ella s'hi associem; emprò, i les famílies de les altres víctimes qui les socorra? Es que no son també germans nostres? No son espanyols? Es que les famílies del element civil no son mereixedores de que les socorrin? Segurament me contestaran que foren ells els perturbadors del ordre i els revolucionaris, cosa que no es certa, ja que foren molts i molts els que per necessitat o per accident es trobaren, per desgracia, en els llocs de perill i fins algun ne fou víctima sens sortir de sa casa, com la Julia Agullé, de 21 anys, habitant al carrer de l'Amalia, ferida en un braç, estan dintre'l seu quarto treballan.

Verdaderament, causa pena que'ls elements donants no hagin encapselat una subscripció per les tals víctimes i confiem que subsanaran el descuit, per lo que cridem l'atenció ajuntant-nos al prèc que des de *La Publicidad*, fa Rafel Garcia a totes les entitats i persones que per els seus medis pecuniaris pugan fer-ho, confiant que no abandonaran a l'element civil, de la mateixa manera que l'han abandonat els que tenien que ésser els primers en no abandonar-lo.

♦ ♦ ♦

A propòsit d'uns ideals liberals-monàrquics

Per a bones butifarrres, xorisos i pernills
Tocineria VENTURA
Unió, 11 : Tarragona

Cupletistes, género espanyol per a exportació.

Renovació

Setmanari

Nacionalista

Republicà

Anuncis a preus reduïts

Faques d'Albacete, Ganivets de Sástago, Punyals de Eibar, género espanyol per a exportació.

Están arrivant les novitats d'hivern a
GILABERT germans
Unió, 20 : Tarragona

P. Lloret i Ordeix

Advocat : Corredor de Comerç Col·legiat

Apodaca, 6 : Tarragona : Telefon 95

Gestió i intervenció d'operacions bancaries : Ordres de borsa

Xistes i Piropos, género espanyol per a exportació.

AMERICAN TRADING COMPANY NEW YORK

La més important casa exportadora de MÁQUINES PER A ESCRIURE reconstruïdes AMB TOSES PECES NOVES. Primera categoria

«UNDERWOOD», model 5

«ROYAL», model 5

«SMITH & BROSS», model 5

a preus ventatjossissims.

Hi han també fortes existencies de cintes per a màquines, paper carbó i tots els altres accessoris per a oficines a preus reduïts.

Agent a Tarragona: P. Olivella Ricomá

Guitarres i articles de jueriga, género espanyol per a exportació.

NOVES

Nostre bon amic i col·laborador En Joan Gols ha sigut nomenat, per unanimitat, Director de les Escoles del «Ateneu Igualadí de la classe obrera», de Igualada, importantíssim Centre de cultura i aont están acabant un magnífic edifici per a sa instal·lació.

Es amb tot el sentiment que donem la nova al nostres llegendors, car nostre desitj vehement seria conservar entre nosaltres al amic Gols, no sols per dilectíssima amistat, sino per çò que va a fer fora casa, per nostre somniada Escola catalana a Tarragona, que tristement veiem esbairse cada dia mes.

Que hi farem! Les coses son com son i no com voldriem que fossin.

No cal dir que encar que sentint amb tota l'ànima l'ausència del amic, el felicitem coralment, lo mateix que al «Ateneu Igualadí», car no duptem que els vastíssims coneixements i amor al estudi del Mestre Gols han de fer rendir esplendorosos fruits en sos futurs deixebles.

Degut a la vaga passada no pogué sortir RENOVACIÓ.

Ha visitat nostra Redacció el setmanari *Catalunya Nació* portaveu de la Joventut Nacionalista Republicana de Reus.

No cal dir que tractant-se de un propagador de nostres ideals, amb el gust que establim el canvi.

Una nova ausencia hem de registrar, la del enginyer encarregat de la revisió de pesos i mesures, nostre bon amic D. Joan Babet Arbaix, que passa a Barcelona encarregat del mateix servei.

A les moltes proves de simpatia i consideració que ha rebut per tal motiu vulguí ajuntar-hi la de RENOVACIÓ.

Definitivament, les festes de Sant Magí queden reduïdes a res; ja que han suprimit la processó i castell de focs artificials.

Per la Cambra de Comerç se fan actives gestions per a que sia permesa l'entrada de vins a França.

Imprempta - de -
Llorens - i - Cabré

Carrer Fortuny, 4
- - Tarragona - -

Antigua Cerralleria : de la :

Vda. de Baldomer Baró

Plaça del Rei, 7 i 10

Se construeixen tota classe de panys de seguretats, bàscules, romanes, portes ondulades, i tot el ram de cerralleria artística, etc., etc.,
baix la direcció den

PAU RUIZ

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
 dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, vindetat i mort
 Inscripta en el Govern civil i en la Comisaría general de
 Segurs, segons mana la Llei.
 Director facultatiu: **DR. RABADÀ**
 Per a més informes dirigir-se al domicili social:
 Rambla St. Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA
 Vies urinàries, Cirurgia operatoria, parts electroteràpia i anàlisis micro-químic d'orina i productes patològics.
 Sero Reacció de Wassermann.— Aplicació del 606.
BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADÀ
 Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas
 i Melge de les Cases de Socors de Barcelona.
 Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit. — Per a'ls pobres, franca
 dilluns, dimecres i dissabte de 12 i mitja a 1 i mitja.
 Rambla de Sant Joan, 90, entressol. — TARRAGONA

RESERVAT
 per a la
TOCINERIA
 DE
Antoni Ventura
 UNIÓ, 11
TARRAGONA

HIMALAYA
 El rei dels
 licors estomacals
 FABRICANTS:
 Fills de Joan Vilá Granada
 MARCA REGISTRADA
 Gran Diploma d'Honor en
 l'Exposició
 de Buenos Aires
 Demanen en els cafés i pasteleries
 Indicat per a casaments,
 batejos i banquets

Sastreria
Novitat
 = DE =
Lluís Montserrat
 PORTALET, 1
 PLASSA DE LA FONT, 51
TARRAGONA

Casa Lliteras
 Recomana al públic
 sos acreditats Cafés
 Torrefacció diària
 Gran assortit de articles
 del ram de ultramarins.
 Garantia absoluta amb la
 qualitat dels seus gèneros.
 Servei a domicili
 MAJOR, 3
TARRAGONA

STOCK
Michelin i Dunlop
 Accessoris i de es soltes per a
Bicicletes,
Motocicletes
 i **Automovils**
 Oils lubricants, betzines i bujtes.
 Vulcanització i venda de neumàtics i càmares per a tota classe de Autos
 Despatx i Exposició: MASDEU I C.^a
 UNIÓ, 32 : : Teléfon 259
 Garage: UNIÓ, 45
TARRAGONA

Colmado Central
 = DE =
FREDERIC MIRET
 Fruites fresques, embutits, fiambres, conserves, vins, xampany i tota classe de comestibles.
 UNIÓ, 28 TELEFON 245
TARRAGONA

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI
 = DE =
JOAN M. PIÑOL
 UNIÓ, 1 — TARRAGONA — Teléfon 181
 Gran assortit de llibres ratllats de totes menses i tamany: Escribanies: Plumes Stilogràfiques: Pesa-cartes: Copiadors, etc.: Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat: Postals de totes menses i albums per a les mateixes
PREUS SUMAMENT BARATOS

Menjadors del Jardí
 de Francisco López
 AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16
TARRAGONA
 Se serveixen cuberts des de 1'50 pessetes en endavant i a la carta.
 Hospedatnes per temporada a preus convencionals.
 Habitacions amb llum elèctrica

Hotel Internacional
 Recentment inaugurat
 Confort modern
 COMTE DE RIUS, 17
 I AUGUST, 26
TARRAGONA

Petit Versailles
Bar de Moda
 Refrescos - Cafè - Licors - Dolços
 : de Restaurant :
 Expledit servei
 Piano elèctric - Overt dia i nit
 Rambla San Joan, núm. 49
 Teléfon, 242
Tarragona

FRANCISCO COCA
 Lo millor en comestibles
 RAMBLA CASTELAR, 24
 Corbates
 i articles per a home
Gilber Germans
 PREUS BARATOS

Sabateria :
LA MARIPOSA
 = DE =
 Joan D. Menech
 Calçats econòmics a mida i de luxe.
 : PREUS FICSSOS :
 Grans existències de totes mides i classes.
 2, Carrer Major, 2
TARRAGONA

Fàbrica de Braguers
 Aparatos Ortopèdics
 (TRENCATS)
 EL BRAGUER-ARTICULAR-REGULADOR sistema MONTSERRAT es el més pràctic i moderat per a la tensió i curació de les hernies sercròniques i rebel·des que siguin.
 Grans existències de BRAGUERETS DE GOMA per a la radical curació de les hernies de la infància i tot lo concernent a Cirurgia i Ortopedia.
 ESPECIALITAT
 EN LA CONSTRUCCIÓ DE
 FAIXES VENTRALS
CASA MONTSERRAT
 UNIÓ, 34 TARRAGONA

MOSTELLE
 (RAIMOST)
 Suc de raims sense alcohol
 THE GRAPE JUICE C. L.^d
 LONDRES I TARRAGONA

El Vermouth més higiènic
 Un excelent refresc
 El millor aliment en les malalties i convalescència
 Se ven per tot arreu

FERRERIA MALLOL
 Bateria de cuina — Eines de totes classes — Articles per a magatzems de vins i olis.
 Objectes per a regals :: Articles per a Sport
 SANT AGUSTÍ, 9 i 11 - TARRAGONA